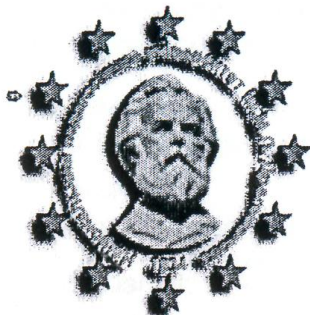

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Студентське наукове товариство імені Григорія Волинки

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Студентського наукового товариства
імені Григорія Волинки

Випуск 1

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2015

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 7 від 08 грудня 2015 року)

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко** – доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (*голова Редакційної ради*);
А. Т. Авдієвський – почесний доктор, професор, академік НАПН України;
В. П. Бех – доктор філософських наук, професор;
В. І. Бондар – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
В. Б. Євтух – доктор історичних наук, професор, академік НАН України;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор;
М. І. Жалдак – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Л. І. Мацько – доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
О. С. Падалка – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін – доктор фізико-математичних наук, професор (*вітовіддальний редактор*);
М. І. Шут – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія:

- Л. В. Алексєєнко-Лемовська** – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії дошкільної педагогіки, в. о. директора Інституту розвитку дитини;
Б. І. Андрусиниш – доктор історичних наук, професор, директор Інституту політології та права;
О. В. Баранов – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової та виховної роботи Інженерно-педагогічного інституту;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор, директор Інституту філософської освіти і науки;
Л. Л. Козинко – кандидат педагогічних наук, доцент Інституту мистецтва;
А. П. Кудін – доктор фізико-математичних наук, професор, директор Інституту інформатики;
Я. М. Курган-Баконьєва – кандидат політичних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту управління та економіки освіти;
О. В. Матвієнко – доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогіки та психології;
В. П. Покась – академік Академії наук вищої школи України, заслужений працівник освіти України, доктор філософських наук, професор, директор Інституту природничо-географічної освіти та екології;
М. В. Працьовитий – доктор фізико-математичних наук, професор, директор Фізико-математичного інституту;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту корекційної педагогіки та психології;
В. П. Степико – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології Інституту соціології, психології та соціальних комунікацій;
О. О. Сушко – доктор історичних наук, професор, директор Інституту історичної освіти;
О. В. Тимошенко – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту фізичного виховання та спорту;
І. С. Товт – кандидат історичних наук, доцент кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації;
О. В. Темрук – кандидат психологічних наук, доцент, вчений секретар Ради Науково-технічної творчості студентської молоді Інституту філософської освіти і науки.

Відповідальний секретар – І. А. Волошин

Н 34 **НАУКОВИЙ ВІСНИК СНТ імені Григорія Волинки**: зб. наукових праць / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; відпов. ред. І. А. Волошин. – Випуск 1. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 299 с.

До наукової збірки увійшли матеріали заходів Студентського наукового товариства імені Григорія Волинки, що відбулися в рамках VIII Міжнародного наукового форуму "Простір гуманітарної комунікації", які проходили 28-30 жовтня 2015 року в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

<i>Марченко Ю. В.</i>	ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ З ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ.....	123
<i>Мисик Є. В.</i>	ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ В ТУРИЗМІ.....	126
<i>Некрасова Н. М.</i>	ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАНЬ ПРО ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ НАРКОГЕННИХ РЕЧОВИН – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ.....	129
<i>Скрипник А. О.</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВОДОПІДГОТОВКИ В УКРАЇНІ.....	131
<i>Швая О. П.</i>	НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ З БІОЛОГІЇ ЗНЗ.....	134
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА, ДІЛОВОСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН		
<i>Бойко А. В.</i>	АРХІВНИЙ МАРКЕТИНГ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	137
<i>Бондаренко О. В., Крупцева А. О.</i>	ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД ЯК НАЙЕФЕКТИВНІША МОДЕЛЬ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КОМУНІКАЦІЇ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ.....	139
<i>Гуль О. М.</i>	РОЛЬ ПРИВАТНИХ БІБЛІОТЕК КИЄВА ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ В КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА (на прикладі Приватної публічної бібліотеки Л. Ідзіковського).....	141
<i>Кошляк Н. О.</i>	РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	144
<i>Лановенчик О. С.</i>	ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ЇЇ УСПІХУ.....	146
<i>Молодченко Ю. В.</i>	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ЕКОНОМІЧНОГО РЕСУРСУ В УКРАЇНІ.....	148
<i>Москаленко Л. Г.</i>	ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	151
<i>Рабчун І. В.</i>	ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ У ТЕОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА.....	153
<i>Середа Т. Д.</i>	ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВАХ, ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	155

*Некрасова Н.М.,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
Науковий керівник: Цуруль О.А., канд. пед. наук, доцент*

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАНЬ ПРО ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ НАРКОГЕННИХ РЕЧОВИН – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ

У тезах досліджується проблема формування в учнів знань про шкідливий вплив наркогенних речовин. Здійснено аналіз педагогічної теорії та шкільної практики. Виділено провідні форми, методи та методичні прийоми формування в учнів основної школи знань про шкідливий вплив наркогенних речовин. Визначено дидактичні можливості навчального змісту шкільної біології для формування в учнів таких знань.

***Ключові слова:** методика навчання біології, формування знань, наркогенні речовини, вчитель біології.*

Проблема захоплення неповнолітніх палінням, вживанням алкоголю та наркотичних речовин набула особливої гостроти і стала однією з найсерйозніших загроз для добробуту, здоров'я та самореалізації майбутніх поколінь нашого суспільства. Поширене серед молоді паління та вживання алкоголю є предтечею прилучення до сильніших наркотиків, початком наркотичної залежності. Вік, у якому молоді люди починають вживати наркогенні речовини, постійно зменшується. Алкоголізація та наркотизація є сприятливим фоном для набуття особистістю моральних вад, втягнення у злочинну діяльність. Так, за даними Українського інституту соціальних досліджень, кожен 6-й підліток вчиняв злочини, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння. Тому формування у дітей позитивної мотивації на здоровий спосіб життя – провідне завдання сучасної школи. Саме вчитель біології повинен сформувати в учнів знання про біологічну природу соціальних проблем та фізичних хвороб: шкідливий вплив наркогенних речовин на організм людини. Надзвичайно важливо навчити учнів підкріплювати власні знання й переконаннями правильними звичками та поведінкою. Це зумовлює актуальність нашого дослідження.

У ході дослідження нами ставилися завдання:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічної, методичної літератури та шкільної практики з проблеми.
2. Охарактеризувати провідні форми, методи і методичні прийоми формування в учнів основної школи знань про шкідливий вплив наркогенних речовин.
3. Розробити інструктивно-методичні матеріали для формування в учнів основної школи знань про шкідливий вплив наркогенних речовин.

Аналіз методичної літератури свідчить, що найефективнішими формами та методами для формування в учнів знань про шкідливий вплив наркогенних речовин є бесіди, діалоги, анкетування, розв'язання проблемних ситуацій, виховні

та позакласні заходи, семінарські та тренінгові заняття, лекції, демонстрування відеофрагментів та кінофільмів, опрацювання додаткових інформаційних джерел, дидактичні ігри, інтерактивні вправи, рольові ігри та зустрічі з фахівцями. Так, зокрема, у практичній діяльності вчителі використовують дидактичні ігри (“Незакінчені речення”, “Абра-кадабра”, “У колі друзів”, “Піраміда”), тренінги (“Курити чи не курити”, “Твоє життя – твій вибір”), круглий стіл “Відверта розмова про шкідливий вплив наркогенних речовин”, кросворд “Скажемо наркотикам “Ні”, тест “Чи схильний ти до вживання алкоголю?”, демонстрування відеофільму “Шкідливий вплив наркогенних речовин на організм людини”. Ефективною також є різноманітна наочна агітація: розміщення на інформаційних стендах (“Довіра”, “Шкільний вісник” тощо), матеріалів про шкідливі наслідки вживання алкоголю, наркотиків, тютюну, галереї плакатів (“Алкоголь і нещасливі випадки”, “Що є у сигареті?”) та конкурс малюнків про збереження та зміцнення здоров’я. Під час тижнів здорового способу життя у школі доречно проводити акції (“Зелена пошта”, “СТОП наркотики”) та молодіжні літературні вітальні, які пропагують здоровий спосіб життя [1–4].

У процесі дослідження нами розроблено інструктивні матеріали, які передбачають формування в учнів знань про шкідливий вплив наркогенних речовин в урочній діяльності у процесі вивчення біології–9 (табл. 1).

Таблиця 1

Дидактичні можливості навчального змісту шкільної біології

Навчальна тема	Навчальний зміст
Регуляція функцій	Вплив наркогенних речовин на центральну і периферичну нервову систему, залози внутрішньої секреції, якісні зміни. Вегетативна нервова система. Профілактика захворювань нервової системи
Опора і рух	Вплив наркогенних речовин на опорно-рухову систему людини. Порушення функцій скелета та їхня профілактика
Дихання	Нейрогуморальна регуляція дихання, профілактика захворювань органів дихання
Кров і кровообіг	Вплив на склад крові, формені елементи крові, серцево-судинні хвороби та їх профілактика
Травлення	Вплив на органи травлення, зміни у функціонуванні органів травлення
Обмін речовин та енергії	Вплив наркогенних речовин на обмін речовин і енергії в людському організмі
Виділення	Механізм дії алкоголю на тканини нирок
Розмноження та індивідуальний розвиток	Вплив наркогенних речовин на внутрішньоутробний розвиток зародка, на організм дівчаток і хлопчиків. Генетична схильність до алкоголізму, її наслідки

Таким чином, для сформування в учнів знань про шкідливий вплив наркотичних речовин учитель біології повинен володіти багатим арсеналом форм і методів роботи, які можна використати на уроках та позакласних заходах для того, щоб сформувати в учнів знання про згубні наслідки вживання тютюну, алкоголю і наркотиків та виробити бар'єр до їх вживання.

Список використаних джерел:

1. Доля О.В. Підготовка майбутніх вчителів біології до формування в учнів 8–9 класів знань про шкідливий вплив наркотичних речовин / О.В. Доля, О.А. Цуруль // Наукові та методичні основи викладання біологічних дисциплін вищих навчальних закладах України / Збір. тез доповідей наук.-прак. конф. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – 119 с.
2. Колесов Л.В. Предупреждение вредных привычек у школьников / Л.В. Колесов. – М.: Педагогика, 2004. – 276 с.
3. Неведомська Є.О. Щоб уникнути наркоманії серед підлітків. Методичні рекомендації для педагогів. / Є.О. Неведомська, Л.Г. Горяна. – К.: КМІУВ, 2000. – 14 с.
4. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: навч.-метод. посіб. / В.М. Оржеховська. – К.: ВіАн, 1996. – 229 с.
5. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Біологія. 7–11 класи. – К., Ірпінь: Перун, 2005. – 85 с.

Annotation

The article deals the problem of formation of the harmful effects of substances with narcotic action pupils' knowledge. Analysis of educational theory and school training practice is done. Defined the key forms, methods and methodological procedures of formation pupils' knowledge. Educational opportunities of the school biology' content to form such knowledge are revealed.

Keywords: *methods of teaching biology, formation of knowledge, substances with narcotic action, biology teacher.*